

викладачем гумору, легких розмов і дружньої розмови; та «Поведінка обміну інформацією», яка передбачає передачу цінної інформації, такої як надання слухачам слухних порад, чіткого зворотного зв'язку та очікувань у навчальній групі.

Відтак позитивні взаємовідносини між учасниками освітнього процесу можуть мати вплив на різні зміни, пов'язані зі слухачем, такі як мотивація, залученість, академічні досягнення, результати навчання, психологічне благополуччя, емоційне навчання, бажані зміни та бажання відвідувати заняття і спілкуватися. Зовсім нещодавно поява позитивної психології у сфері мовної освіти змістила фокус у бік педагогічної турботи та її позитивного впливу на стосунки викладач-слухач. Педагогічна турбота наголошує на використанні педагогами вербальної та невербальної поведінки, щоб продемонструвати чуйність, підтримку та турботу по відношенню до своїх слухачів, сприяючи таким чином їх особистому та інтелектуальному розвитку. Наявність педагогічної турботи значною мірою передбачила рівень професійного успіху, досягнутого викладачами, пояснюючи цей вплив культивуванням позитивних стосунків між викладачем і слухачем, наголошених в освіті, зосередженій на турботі.

Курепін В.М.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри методики професійного навчання,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК ЧИННИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Педагогічне середовище, це середовище спілкування, воно потребує пошуку нових форм і способів професійної комунікації, тобто професійної комунікативної компетентності викладачів закладів вищої освіти (ЗВО).

Кожній людині в будь-якій професійній діяльності, зокрема педагогу закладу вищої освіти, необхідні якості, такі, як:

- здатність самостійно працювати, без впливу керівництва ЗВО;
- здатність брати на себе ініціативу, бути відповідальним [1, с. 14];
- здатність бути ініціативним, не звертаючи увагу на інших, робити те, в чому впевнений;
- здатність бачити проблеми, своєчасно реагувати на них, шукати шляхи їх вирішення;
- здатність до аналізу нових ситуацій, застосовувати наявні знання для такого аналізу;
- здатність комунікувати з іншими; - здатність за власною ініціативою засвоювати будь-які знання;
- здатність приймати рішення на основі здорових суджень.

До проблематики педагогічної компетентності викладача зверталися багато науковців-дослідників. Деякі фахівці вважали педагогічну компетентність педагогічною діяльністю на основі єдності його теоретичної та практичної готовності до праці, деякі педагогічну компетентність сприймають, як творчий процес [2, с. 17]. Творчий фахівець володіє ґрунтовними знаннями.

Завданням компетентного педагога ЗВО є організація педагогічної діяльності, яка буде спрямована на отримання усвідомленого результату. В такій ситуації педагогу потрібні знання, уміння, навички, які дозволять йому успішно виконати його функцій щодо навчання, виховання та розвитку молоді.

Професійно компетентна людина, зокрема педагог, це той, хто: здатний розв'язувати завдання навчання, у тому числі складі, тим самим готуючи для суспільства фахівців з бажаними якостями; який обожнює свою професію; усвідомлює перспективу свого професійного розвитку; відкритий для професійного зростання; досягає бажаних результатів; готовий до якісних змін та оцінки своєї праці. Зауважимо, варто розрізняти

професійну компетентність та професійну підготовку фахівця. Підготовка фахівця – це здобуття потрібних знань та навичок [3, с. 8], а професійна компетентність результат його діяльності.

На нашу думку ключовими компонентами професійної компетентності є: комунікативна – спілкування без обмежень, бути зрозумілим; інформаційна – вміння опрацьовувати різні види інформації; автономізація – саморозвиток, самоосвіта, творчість, конкурентоспроможність; продуктивна – домагатися необхідних результатів; предметна – володіння певними засобами навчання в освітньому процесу; соціальна – вміння жити та працювати з оточуючими; особисті якості – толерантність, людяність, урівноваженість, доброзичливість.

Вважаємо, професійну компетентність викладача ЗВО треба розглядати, сукупність компонентів: психолого-педагогічного, предметно-технологічного, загальнокультурного. Основними показниками педагогічної компетентності є особистісні перетворювальні та психологічні якості; розуміння ролі педагога у вихованні молоді [4, с. 8]; свідоме підвищення професійної культури; перетворення особистості молодої людини за рахунок активної педагогічної діяльності; побудова власного педагогічного досвіду.

Отже, стверджуємо, професійна компетентність викладача ЗВО, це його пошукова діяльність, яка спрямована на усвідомлення розуміння своєї ролі в суспільстві, необхідності у самовдосконаленні й саморозвитку. Викладач формує творчу особистість через організацію навчально-виховного процесу, на основі бази своїх здобутих знань, умінь, навичок.

Список використаних джерел:

1. Бацуровська І. В., Доценко Н. А., Курепін В. М. Особливості проєктування освітнього середовища для майбутніх фахівців аграрної галузі // Цифрова трансформація професійної підготовки фахівців в умовах застосування SMART-освітніх технологій: стан, проблеми, перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Харків, 29–

- 30 листопада 2023 р.) / за заг. ред.: В. М. Нагаєва, Ю. М. Сагачко, О. В. Грідіна. Харків : Комунальне підприємство «Міська друкарня», 2023. С. 11–16. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15906>.
2. Бацуровська І. В., Доценко Н. А., Горбенко О. А., Кім Н. І. Компетентнісний підхід щодо підготовки магістрів з електричної інженерії в умовах масових відкритих дистанційних курсів під час вивчення загальнотехнічних дисциплін в аграрних університетах. *Науковий журнал «Інноваційна педагогіка»*. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2020. Випуск 30. С. 15–18. URL : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9280>.
3. Курепін В. М., Іваненко В. С. Психолого-педагогічні методи формування креативного мислення в майбутніх інженерів-педагогів. *Осінні наукові читання: матеріали XXIII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, секція № 10. Педагогічні науки, м. Тернопіль, 27 листопада 2019 р.* Тернопіль : ГО «Наука та освіта без кордонів», 2019. URL : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6416>.
4. Іваненко В. С. Цінності та запити сучасної молоді: життєві пріоритети української молоді. *Покоління незалежності: ціннісні орієнтири і перспективи* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів та магістрантів, м. Костанай, 30 березня 2021 р. Костанай : Костанайський регіональний університет імені А.Байтурсинова, 2021. С. 737–741. URL : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9255>.

Любич О.А.

*доцент кафедри економіки та соціальних дисциплін
кандидат історичних наук, доцент,
Пенітенціарна академія України,
м. Чернігів, Україна*

ПРОФЕСІЙНИЙ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ІМІДЖ ВИКЛАДАЧА АКАДЕМІЇ

Процес входження до європейського освітнього простору, що активно протікає в Україні, має системний характер, що робить актуальним аналіз змін у підсистемах суспільства. Нове інформаційне середовище (інтернет, штучний інтелект тощо) функціонування вузів визначає зміни статусу викладача як суб'єкта освітньої діяльності. Основний напрям змін лежить у побудові соціально ефективною партнерської взаємодії курсантів (студентів) та викладачів. Система вищої освіти з авторитарної має перейти у